

SZABADSÁG

A MISKOLCZI FÜGGETLENSÉGI ÉS NEGYVENNYOLCZAS PÁRT KÖZLÖNYE.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL.

Széchenyi-utca 34-ik szám. SZELENYI és TÁRSA nyomdája.
A lap megjelen minden szerdán és szombaton.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:

RUTKAY MENYHÉRT.
Helyettes szerkesztő:
BUDAI JÓZSEF.

ELŐFIZETÉSI DIJ:

Egész évre 10 kor. Félévre 5 kor. Negyedévre 2:50 kor
Egyes szám ára 14 fill.

Népgyűlés után.

A vasárnapi népgyűlés, a maga imponáns voltával, valóban megragadó látványt nyújtott. Sokan hallgatták a szép és hatalmas beszédeket, s az önálló vámtérület mellett a felhozott érvek mindenkit meggyőzhettek arról, hogy koldusok gyalázatos halála vár erre a nemzetre, ha az osztrák polip fojtogató karjai közül önmagát kiszabadítani nem tudja.

Emberáradat volt tehát bőven, de hogy a hallgatóság hozott-e és vitt-e lelket is magával, az majd csak ezután válik meg.

A szó elhangzik, de ha tett nem követi, ha elhatározásoknak alapköve nem lesz, nem érdemli meg, hogy a levegőt vele megterheljük.

Lesz-e vajjon sikere ennek a nagy mozgalomnak, mely a gazdasági önállóság érdekében országszerte megindult? Ez a kérdés merül fel lelkünkben a népgyűlés megtartása után.

Igenis lesz, ha nem maradunk meg a beszédnél, ha elszánjuk végre magunkat férfias cselekvésre is. Ember és nemzet egyaránt akezióból él, ne maradjunk hát a beszéd mellett, de próbáljuk meg, küzdjünk vállvetett erővel hazánk jogának kiküzdéséért.

Ilyen áldott földön, a minő hazánk, csak olyan nép lehet hozzánk hasonló koldus, mely vagy képtelen a munkára, vagy pedig magát gyáván, hitványul kifosztogatni engedi.

A magyar munkabíró és munkaszerező nép. Daczára ennek, nem boldogul a hazában. Nem is lehet ez másképp, mert hiszen ennek a boldogtalan országnak összes természeti kincsei egy idegen államnak vannak odadobva, kész prédának.

Igy volt eddig, de nem következik, hogy jövőre is így legyen. Kezdünk eszünkre térni. Az országban tapasztalható általános szegénységnek, a kereskedelmi és ipari pangásnak megvolt a maga kijózanító hatása.

Sőt a mire eddig példát alig láttunk, a pártkeretek az önálló vámtérület kérdésében kezdenek örvendetesen elmosódni. Ott láttuk a népgyűlésen dr. Tarnay Gyula alispánt, dr. Markó Lászlót, Grünfeld Ödönt, dr. Gencsi Somát és a kormány más kitünőségeit. Egyik vezérszónok dr. Szentpály István volt, a mult választás alkalmával a kormány-párt népszerű jelöltje. Szerencsésen eljutottunk hát odáig, hogy kivéve a nagybirtokos mágnásokat, kik következetesen minden nemzeti haladás kerékkötőjének szegődtek, nincsen számot tevő ellensége hazánk közgazdasági önállóságának.

A meggyőződés átment a nemzet köztudatába, az eszme a megvalósulásra megérett, az a kérdés hát, hogy lesz-e elég erőnk, elszántságunk a küzdelemre, a megvalósításra.

Ha élni akarunk, a cselekvéstől sem riadhatunk vissza; mert olyan eszme, mely megvalósulni nem tud, melynek az igaz voltát érezzük, de a kivételére nincs megfelelő erőnk, csak a gazdáját gyötri, a nélkül, hogy valamit használja.

Lépjünk hát a tettek terére, még nem késtünk el vele. Majdnem biztosra vehetjük, hogy az egymást marcangoló osztrákok 1907-ig ki nem békülnek, addig valahogyan csak elleszünk, akkor álljunk a talpunkra és csináljunk rendet idehaza. Mert a mai állapotot, mikor más parancsol a házunkban, rendnek nem mondhatjuk.

1907-ig még lesz egy képviselőválasztás. *Szervekedjünk erre a választásra önálló párttá, kik a gazdasági függetlenség hívei vagyunk.* Tegyük félre minden pártsallangot és programot *s alakítsunk egy koalícionális pártot közgazdasági alapon.*

Mondjuk ki, hogy szavazatunkat — tekintet nélkül az illető jelölt pártállására — csak arra a képviselőre adjuk, ki hiva az önálló vámtérületnek.

Hazánk közgazdasági önállóságához kétségkívül meg van az el nem vitatható jogunk a 67-es törvényekben. E jogok teljesen függetlenek attól, hogy az osztrákok akarnak-e velünk szövet-

ségre lépni avagy nem. Ha mi nem akarunk velük közösségben maradni, teljes jogunk van a szétválásra.

Nincs is már az önálló vámtérületnek más számot tevő akadály, csak a korona. Ám ez az akadály nagy, de nem legyőzhetetlen.

A király alkotmányos tényező, hatalma a néptől van, az ruházta reá, mert hogy istentől eredne az uralkodás joga, azt a 20-ik század kezdetén a legutolsó paraszt sem hiszi el. Meg kell hát hajolnia a nép akarata előtt, *de először a népek, a nemzetnek legyen akarata.*

Ezt az akaratot a király 1867. óta még sohasem látta.

Ellenben látta a csehekét, kiknek nemzeti fellángolása sokszor a düh határáig fokozódott. Nos, ez az erő imponált a királynak. Békíti, csitítja őket s meglátjátok csak, utóvégre jogukat visszaadja. Mert a csehekét is épen olyan jogtalanul fojtogatja a német, mint bennünket fojtogatott.

Néma gyermeknek anyja sem érti szavát, természetes hát, hogy egy lapangó közvélemény, mely annyira gyáva, hogy nyiltan a király elé lépni sem mer, az uralkodónak nem imponálhat.

Az uralkodó érzékenykedésével pedig folyton ne hozakodjunk elő, ha a nemzet életérdekeiről van szó. Elvégre mindennek van határa. Nem jó lesz, ha a nemzet elgondolkozik azon, hogy az uralkodója rögtön érzékenykedni kezd, minhelyest Magyarországnak egy törvényben szentesített jogát érvényesíteni kell. Pláne ezt a jogot maga I. Ferencz József szentesítette. Nem akarjuk és nem szeretjük feltenni, hogy már akkor, mikor aláírta, utógondolattal tette. Már pedig ha a többségre vergődött nemzeti közvéleményt az önálló vámtérület elutasítaná, az olyan szakadást idézne elő nemzet és korona között, mi egyikre nézve sem volna kívánatos. Jó lesz, ha a Burgban ezt idejében megfontolják.

Az őszi és téli újdonságok

megérkeztek; teljes választékú angol, francia és hazai gyártmányaink legremekesebb női ruhakelme különlegességei. Legszébb **double, scott, cybelin** és **düchesse** szövetek, valamint párisi és lyoni blous- és ruha **selymek**. — Elvem csakis a legjobb gyártmányok árusítása. A helyi piacon az elismert legjobb Geipel-féle ruhakelme gyárral, ugyszintén a híres Spoerry-féle lyoni selyemgyárral egyedül állók közvetlen összeköttetésben, s így abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy azok az áruk, melyeket a fenti gyárak szállítanak, **egyedül nálam**

Szőnyeg-áruház a volt Makra-féle helyiség (Máhr Károly úrral szemben).

ROSENBERG GYULA

Női divat, vászon és kelengye áruház Miskolcz, a színház-épületben.

Kívánatra fehérnemű-árjegyzéket, valamint mintacollektiók ruhakelmék és minden más cikkből készpénzre és bérmentve küldök.

szerezhetők be jutányosan. Minden egyes árucikknek szigorúan szabott, **de olcsó** ára nyiltan, számokkal van feltüntetve, miáltal üzletomban a **felvétel teljesen ki van zárva.**

Egyben van szerencsém a hölgyközönség figyelmét **Kelengye- és szőnyeg-áruházamra** tisztelettel föl hívni. — Az M. Beyer & Co. bécsi legnagyobb kelengyegyáros cég **kizárólagos** raktárát bírom. — Megrendelt, kész kelengyék mindenkor megtekinthetők. — A nagyérdemű közönség szíves pártfogását kérve, maradtam kiváló tisztelettel

Népgyűlés.

— Az önálló vámterület érdekében. —

Isten szabad ege alatt ezrekre menő népgyülekezett vasárnap délután a vármegyeháza mellett lévő üres telken, hogy fölemelje tiltakozó szavát az ellen a nyomoruságos helyzet ellen, melyben Magyarország ez idő szerint synylődik, melynek egyik legfőbb oka az Ausztriával való vámszövetség. Határozottan követelte az egybegyűlt tengernyi nép *Magyarország gazdasági függetlenségét, az önálló vámterületét.*

Miskolcz város előkelő polgárai, vezető férfai, iparosai, kereskedői, gazdaközönsége és a munkásosztály *pártkülömbőség nélkül* jelentek meg, hogy kifejezést adjanak szívök, lelkek óhajának. Látva az óriási gyülekezetet, bátran elmondhatjuk, hogy Miskolcz város összes polgársága ott volt, hogy Miskolcz város összes lakossága követeli Magyarország gazdasági függetlenségét.

A népgyűlést *Bizony Ákos* országgyűlési képviselő nyitotta meg. Lelkes szavakkal üdvözölte az egybegyűlt óriási közönséget. Találó színekkel festette közgazdasági helyzetünk nyomoruságos voltát. Előadta az összejövetel célját s fölkérte a gyűlést, hogy elnököt és jegyzőt válasszon.

A közönség elnökül *Bizony Ákos* országgyűlési képviselőt, jegyzőül dr. *Neuman Bertalan* ügyvédet választotta meg, a kik a bizalmat köszönettel elfogadták.

Bizony Ákos ezután fölkérte dr. *Szentpály István* kamarai titkárt, hogy a népgyűlés elé határozati javaslatot terjesszen.

Dr. *Szentpály István* a közönség hangos éljenzése között lépett a szószekekre s fél óráig tartó érdekes és tanulságos beszédben hatalmas érvekkel, statisztikai adatokkal bizonyította be az Ausztriával fenálló gazdasági szövetség káros voltát s élénken megvilágította azt a kedvező helyzetet, mely az önálló vámterület létesítése által a nemzet ipara, kereskedelme és gazdasági terén

előállna. Érveit és adatait oly mesteri módon csoportosította, hogy azokból mindenki megérthette a tiszta igazságot. A tudomány és tárgyismeret mélyéből felhozott dokumentumokat oly meggyőző, világos és mindenki által megérthető nyelven adta elő, hogy aki talán nem volt egészen meggyőződve az igazság felől, még az is lelkes hiva lett az önálló vámterületnek. Nagyhatású beszéde után a következő határozati javaslatot terjesztette a népgyűlés elé:

A Magyarország és Ausztria közt fennálló közös vámterület Ausztria hatalmasan fejlődő gyáripára és nagy kereskedelme folytán Magyarországra nézve hova-tovább hátrányosabb lesz s úgy iparunk, mint kereskedelmünk és ezzel együtt még mezőgazdaságunk fejlődését is akadályozza s egész közgazdasági életünket megbénítja, mert:

1. Külföldi államokkal Magyarország önállóan nem szerződhetvén, jogait és érdekeit kevésebben nem érvényesítheti, mert Ausztriával együtt kell szerződnie és így annak érdekei nagyobb súlyjal esnek a mérlegbe, holott a két ország érdekei ellentétesek, mert Ausztria az iparcikkek, Magyarország pedig a mezőgazdasági termékek vámjainak emelésére törekszik;

2. az iparcikkek vámjainak folytonos emelése folytán az osztrák származású iparcikkek megdrágítottak s így Magyarország polgárai az osztrák gyárosok adófizetőivé válnak;

3. az osztrák gyáripár versenyé folytán sem kisiparunk, sem gyáriparunk a kívánt mértékben nem fejlődhetik, kereskedelmünk pedig a bécsi és a trieszti kereskedelemtől függvén, az ország vagyonosodását és jólétének fejlődését nagy mértékben akadályozza;

4. Ausztria a legjogosabb és legigazságosabb érdekeink teljesítése elől is a legmezevebben elzárkózik, részéről folytonos gyanúsításokkal és támadásokkal találkozunk;

5. a vámterület közönsége folytán fogyasztási adóink, pénzrendszerünk, hitelünk, külkereskedelmi képviselőtünk, tengerészeti és más ügyeink közösen lévén szabályozandók s ezen ügyeknél is a két ország érdekei sok tekintetben ellentétesek lévén, a közös szabályozás mindig Magyarország hátrányára és és károsodására történik.

Mindezen indokoknál fogva mondja ki a miskolczi népgyűlés, hogy az önálló vámterület megvalósítását mielőbb, de legkésőbb 1907. év végével ez ország fejlődése, elszegényedésének megakadályozása érdekében elodázhatatlannak és feltétlenül életbe léptetendőnek tartja és e végből mai napon megtartott népgyűlés feliratot intéz az országgyűléshez és ennek benyújtására Miskolcz város országgyűlési képviselőit kéri fel.

A közönség a beterjesztett határozati javaslatot lelkes éljenzéssel fogadta.

Ezután *Karla Bertalan*, az ipartestület elnöke beszélt az egybegyűlt néphez. Elmondta, hogy Magyarország Ausztriának gyarmatoszága. A nyereségtermékeket országunkból potomáron kiviszik, hogy azt mi feldolgozott állapotban drága pénzen visszavásároljuk. Sőt az a jelenség is tapasztalható, hogy mikor az osztrák ipart a külföld erősen nyomja, akkor az teljes erejével Magyarországra veti magát s rendkívül kedvező viszonyainál fogva a magyar ipart saját földjén veri le és a magyar iparost saját tüzhelyénél teszi földönfutóvá.

Ha még jó minőségű árut adnának, akkor is jogos volna a védekezésünk az osztrák ipar tulkapásai ellen, de így kétszeresen jogos a mi küzdelmünk, mikor az országot az osztrák ipar selejtes cikkeivel árasztja el s így nemcsak a tisztességes iparost fosztja meg kényerétől, hanem a látszólagos ármegtakarítás által elvakitott jóhiszemű fogyasztó közönséget is megkárosítja.

Napról-napra látjuk, tapasztaljuk a közös vámterület hátrányait. Hát addig várjunk, míg az utolsó iparos is vándorbotot ragad és hátat fordít országunknak, melynek polgárai idegent támogatnak polgártársaik helyett?

Nem, addig nem várhatunk! Az egész iparos osztálynak fel kell emelnie tiltakozó szavát a mai állapotok ellen s követelni kell az önálló vámterület sürgős létesítését.

A lendületes szép beszédet a közönség éljenzéssel fogadta.

Ezután *Csorba József* lépett a szószekekre és a miskolczi mezőgazdák nevében igen tartalmas beszédet mondott.

Kifejtette, hogy a magyar közép és kisbirtokosság határozottan kívánja

TÁRCZA.

Ünnepi beszéd.

— A „Borsod-miskolczi közművelődési és muzeum-egylet Kossuth ünnepén elmondta: *Jármy József* főgimn. tanár. —

— A „Szabadság” eredeti tárczája. —

Az 1832—6-iki országgyűlés befejeztével „Törvényhatósági Tudósítások” czim alatt folytatja publicisztikai működését. Célja volt, hogy a megyeiség körében egyengesse az utat a szabadelvű reformtörekvések számára. Csakugy rajzottak a „Tudósítások”-ban a szabad eszmék az ország szivéből a végtagok minden irányába. A reactio azonban csakhamar gondoskodott, hogy a szabad eszmék rajzásának vége legyen. Ugy történt. A szabad eszmék előharczosát utolérte az igazmondók szomorú végzete. Le-foglalt irataiból egyoldalulag megállapított vádak alapján négy évi fogságra ítélték. Közbeléptek azonban a külpolitikai események. A keleti kérdés fenyegető veszélye a kormány részéről pénzt és katonaságot igényelt. A forrongó nemzeti közvélemény most a kormány szorult helyzetét igyekszik felhasználni Kossuth és a vele egyidőben

elitelt többi politikai foglyok kiszabadítására, midőn az 1839—49-iki országgyűlés nyíltan kijelenti, hogy addig, míg Kossuthot és a többi ártatlanul elitelt politikai foglyokat szabadon nem bocsátják, semmi más kérdésben nem tárgyalnak. A nemzeti akarat győzedelmeskedett. Kossuth és társai a nép ezreinek örömrivalgásai között hagyták el börtönük penészes légkörét.

Alig lépett ki fogságából, s alig kelt egybe áldott lelkű nejevel: *Meszlényi Teréz*-zel, már ismét a közélet terén látjuk mint zászlóvivőt. Megindítja halhatatlan emlékü lapját, a „Pesti Hirlap”-ot. Ebben látjuk Kossuthot a publicistát hatalmas tetőpontján. Ebben mutatta meg valójában az ország közvéleménye előtt, hogy minő istentől ihletett mesterre talált benne a toll művésze. „Uj korszak nyílt meg ezzel a magyar hirlapirodalom terén. Így még nem irt senki magyar földön a nyilvánosság számára.”

A reactio azonban ujólag elhallgattatta, midőn a közte és kiadója közt mesterségesen szított ellenzék miatt kénytelen volt odahagyni „Pesti Hirlap”-ját. A laptól visszavonulva közgazdasági tevékenységnek élt. Ilyenmü törekvésében célja volt, hogy Magyarországot Ausztriával szerében való gyarmatállami viszonyából kiemelve, magyar

földön magyar ipart, kereskedelmet és penzügyet létesítsen. Egyik megalapítója s egyszersmind igazgatója volt annak a „Védegylet”-nek, melynek tagjai arra kötelezték magukat, hogy csakis hazai iparcikkeket vásárolnak és viselnek. Mint igazgató személyesen járt-kelt az ország különböző részeiben; felhívásai s lelkes szónoklatai folytán a „Védegylet”-nek csakhamar mintegy 150 fiókja keletkezett, s divatosá vált a magyar ipar pártolása.

Ily közgazdasági tevékenységben találta őt Pestmegye bizalma, mely az 1847-iki országgyűlésre képviselőjéül választotta. Ez országgyűlési ciklus felirati vitájának idejére esik Kossuth igaz államférfiúi nagyságának kezdete, midőn a kormánypárt hálafelirati javaslatával szemben azt sürgette, hogy az országgyűlés a maga feliratában férfias őszinteséggel és nyíltsággal tárja fel az ország bajait és sürgősen kívánja azok gyökeres orvoslását. E beszédével nemcsak egyszerre meghódította az ellenzéket, nemcsak elismert vezére lett annak, hanem valósággal uralta a parlamenti helyzetet Magyarországon. Ez időtől kezdve a hányzor csak szót emelt, szavát a meggyőző szivek és lelkek mélyéig ható logikus ereje ékesszólásának ellenálhatlan varázsa mind-

az önálló vámterületet, ellentétben a nagybirtokossággal. De ezt természetesen mondja. A nagybirtokok külföldre termelnek; de nemcsak terményeiket viszik oda, hanem maguk, a latifundumok urai a magyar föld jövedelmét külföldön pazarolják el. A kis és középbirtokos a helyi piacra van utalva. Már pedig a helyi piac csak akkor lehet kedvező, ha fogyasztás van, ezt pedig csakis virágzó ipar által lehet elérni. Nem a nagybirtokosság, hanem a kis és középbirtokos osztály az államfentartó elem. — Kell tehát, hogy az utóbbiak érdeke legyen mérvadó. Sürgetni az önálló vámterület létesítését, az ország mezőgazdasága érdekében.

Csorba József beszédét viharos éljenzéssel fogadta a nép.

Ezután Sidlauer Ignác, a Borsod-Miskolczi Gözmalom tisztviselője mondotta el rendkívüli hatású beszédét.

Bevezető szavaiban utalt rá, hogy az előtte szólók már minden oldalról megvilágították a kérdést és így ő neki már nem maradt egyéb, mint a böngészés. Majd nagy lendülettel, maró gunnyal és az igaz meggyőződéssel hangján szól az ország gazdasági kihasználtságáról. Érdekesen vázolja, hogy a statisztika számai gyakran alkalmasak arra, hogy a közönséget félrevezessék. De különben is, az ország gazdasági függetlenítése olyan óriási horderejű kérdés, hogy azt nem a statisztika száraz számaival kell vagy lehet mérni. Őva int továbbá attól, hogy az önálló vámterület kérdését egyes gazdasági szakok vagy ágazatok külön érdekeinek szempontjából mérlegeljék. — Ebben a kérdésben az állam összes polgárai, mint egy ember, álljanak sorompóba.

Hatásos, formás beszédét a hallgatóság viharosan megéljenezte és megtapsolta.

Ekkor még Nagy Rezső szólalt fel és lelkes beszédében üdvözölte Miskolc város hazafias polgárságát s azt kívánta, hogy a határozati javaslatot a város két országgyűlési képviselője terjessze be a parlamenthez.

Több szónok nem lévén, Bizony Ákos elnök berekesztette a népgyűlést és a maga részéről megígérte, hogy a határozati javaslatot a parlamenthez beterjeszti és képviselni is fogja. Az egyes szónokoknak köszönetet mondott hazafias buzgalmukért. —

annyiszor döntő súlylyal vetették a parlamentarismus serpenyőjébe. Egymást érték ezután szebbnél-szebb beszédei, melyek között következményében különösen nagyhatású volt, az, melyet 1848 márczius 3-án tartott, melyben Magyarország számára minden reform fő feltételül és biztosítékul független, felelős minisztérium létesítését sürgette. A szellemóriás szavainak hatása az alsó házban, a bécsi forradalomé a felső házban és Bécsben egyaránt biztosították a javaslat sorsát. Beteljesült a magyarság legmerészebb álma; létesült az első független, felelős minisztérium! E minisztériumban Kossuth a pénzügyi tárczát vállalta el, de irányítója volt az egésznek, s az 1848-iki nagy alkotások jórészt az ő szövegezésében nyerték a szentesítést.

Megkezdődtek azonban a nemzetiségi sürölődások, s az első felelős minisztérium működése mihamar megakadt.

Ily vészjósló helyzetben nyílt meg az első népképviselői országgyűlés 1848 július 5-én. Kossuth, ki előre sejtette a bekövetkezőket, miután pénzügyi műveleteivel az ország közvéleményét előre értesítette, július 11-én az országgyűlésbe megy, hogy a kormány részéről nagyfontosságú nyilatkozatot tegyen. „Ugy érzem magamat —

A szövetkezetek fogyatkozásai.

— Két cikks. —

II.

Ki a hivatalos lapot figyelemmel kíséri, meggyőződhet belőle, hogy a fogyasztási szövetkezetek boltjai a bukások között tulságosan magas perccenttel szerepelnek. Ha így folytatják, ma-holnap discredialják az egész intézményt, azért is nem árt ezeknek a bukásoknak az okait kutatni.

Volt alkalmam bepillantani egy bukófélben levő szövetkezet egész ügykezelésébe, a hol az egylet nem kerülhetett el a sorsát, tönkre ment a helytelen, hozzá nem értő vezetés miatt.

Ekkor láttam először, hogy egy ilyen fogyasztási egyletben minő gazdálkodást folytathatnak. Az egyik raktárkezelő, ki az egyletben a boltost helyettesíti s kinek 60 frt havi fizetése volt, a feleségét egész nyáron át fürdön tartotta, holott a fizetése képezte az egész jövedelmét. Az utána következőt, kinek szintén ennyi volt a javadalmazása, állandóan ott lehetett látni kedves élete párjával együtt a vendéglőkben, a kávéházakban, pedig ebből a fizetésből a kávé ára és a cigány tányérozására is alig futotta ki. A harmadik, ki ezek után jött, egy csöppel sem volt jobb, csak ügyesebb, de már ennek bevágták az utját azzal, hogy pénztárosnót állítottak s két kulcsa közül a bolt ajtónak az egyikét erre bízták, tehát a raktárba a kezelő külön be nem mehetett. Azt talán mondanom sem kell, hogy a falusi kisebb boltok a pénztárosnó kiadását nem bírják meg.

A szövetkezeti boltok tönkrejutásának legfőbb oka a raktárkezelők megbízhatlansága. Ha ezeket kellőleg ellenőrizni nem tudják, a szövetkezet sorsa meg-

van pecsételve. Mikor a nevezett szövetkezet ügyében egyik nagy hitelezőhöz, Brázay Kálmánhoz moratoriumot kérni mentek, az üzlet vezetője így szólott: „Uram! a szövetkezeti boltoknak az a baja, hogy a raktárkezelőt, az egyedüli embert, ki valamennyire belát a dologba, kellőleg ellenőrizni nem tudják. E miatt a boltoknak sorra kell bukni. Ezen fordul meg az egész, kezdjék hát itt, ha rendet akarnak behozni az üzletbe.“ A Brázay emberének tökéletesen igaza van. A hitelszövetkezetek igenis a raktárnokok tolvajsága miatt mennek tönkre, de azért imitt-amott más apró szarkákat is megláthat az éles szem.

A mibe megfelelő értelemmel munkát nem fektetnek, az a dolog nem gyarapodhatik, az az igazság áll a szövetkezetekre is. *Ellenőrizni a raktárnokot és újra ellenőrizni a legnagyobb szigorral:* ezen fordul meg a szövetkezetek jövője. Legkevesebb minden hónapban egyszer rovincsolni kell az áruraktárt a felügyelő bizottsági tagoknak, máskülömben nem sikerül a tolvajságot megszüntetni. A rovincsolás alkalmával nemcsak a raktáron levő árukat kell számbavenni, hanem a pénztárt is, vagyis az eladott áruk mennyiségét, az azokból befolyt jövedelmet szintén ki kell számítani és számon kell kérni. Ismétlem: *havi egyszeri rovincsolás a felügyelő bizottság részéről elmulaszthatatlan.* A hol ezt meg nem teszik, legyenek elkészülve nagy lopásokra. Ezért kell lelkészeknek, tanítóknak állani az ügy élén, mert egyszerű falusi emberek ilyen megszámadatoltatásra képtelenek. El kell ismerni, hogy a kik a lelkészek és tanítók kizárását a felügyelő bizottságból szeretnék keresztül vinni, nagyon is jól tudják, miként lehetne tönkre tenni a szövetkezeteket.

mondotta — mintha Isten kezembe adta volna a tárogatót, mely felkiáltja a halottakat, hogyha bűnösök és gyengék, örök halálba visszasülyedjenek, ha pedig van bennük életerő, örökre ébredjenek.“ Majd ecsetelvén a nemzetiségi izgatásokat s azokkal szemben a minisztérium tarthatatlan helyzetét, nyíltan kijelenti, hogy a haza veszélyben van s pénzt, és hadsereget kér amazok oltalmára. Nem szenved kétséget, hogy Kossuth e beszédével aratta legnagyobb szónoki sikerét. Mily nagyszerűen megható jelenet, midőn az apostoli egyező akarat hangjain megnyilatkozott „megadjuk“ szózatra leborul a haza nagy fia a nemzet nagysága előtt! Battyány és Deák ezalatt Bécsbe utaznak, hogy a veszélyes helyzet számolására az udvartól orvoslátot kérjenek. Lépésük eredménytelen volt, s a minisztérium beadta lemondását.

A minisztérium lemondása s Battyány férévonulása után az ország kormánya a „honvédelmi bizottság“-ra ruháztatott, mely bizottságnak Kossuth elnöke volt. Ez időtől kezdve Kossuth élete a magyar szabadságharcz menetével összeesik. Az események ugyanis rohamosan követték egymást. Alkudozásról már nem lehetett szó. Fegyvererőnek kellett döntenie. A háboruban pedig

senki nem pótolhatta Kossuth szervező erejét, s százkaru tevékenységét. Valóban, csak a szabadságharcz szervezésében és irányításában mutatta meg Kossuth az ő titáni erejét s genialitásának mindenre kiterjedő figyelmét. Egymaga pótol egész minisztériumot. Szervezi a hadsereget, beszédeket tart az országgyűlésen, kiáltványokat intéz a néphez, cikkeket ír a hirlapba, utasításokat küld a hadsereghez, majd maga is részt vesz a háboruzásokban, gondoskodik a közszükséglet fedezéséről, szavával, tetteivel, példájával mindenütt ott van, a hol cselekedni kell. E százkaru tevékenysége meg is fizette méltó eredményét ott a félistenek tetteiben: Hatvan, Szolnok, Isaszeg, Vác, N.-Sarló, Komárom fényes dicsőségében!

A mindenfelől érkezett győzelmi hírek hatása, az 1849 márcz. 4-iki osztrák alkotmány, mely Kossuth politikáját igazolva, 48-iki vívmányainkat desauvalta: egyaránt megérielték Kossuthban a teljes mértékű függetlenség eszméjét. Az eszme testet is öltött ott a debreczeni nagy templomban, a függetlenségi és detronizáló nyilatkozatokban. Kossuth elnyeri legmagasabb tisztséget: Magyarország kormányzóságát.

(Vége köv.)

Az ilyen havi rovancsolás alkalmával ki kell terjeszkedni arra is, hogy az áruk a raktárkezelő hanyagsága miatt nem romlottak-e meg. Hallottam olyat is, hogy egy okos raktárnok úgy növelte a jövedelmét, miszerint a felügyelő bizottság tudta nélkül, saját pénzére árukat rendelt s azokat eladva, a befolyó jövedelemmel nem számolt el, tehát önmagának árult. Az ilyen kiájtást is ellenőrizni kell, éppen azért szorosan számba kell venni, hogy a raktáron levő áruk a fakturákban rendelve mennyiség és minőség dolgában szorosan összevágják-e? Mert ha többet van, baj okozója.

Hogy mennyire szorosan kell venni ezeket a havi felülvizsgálásokat, bizonyítja az, hogy aszu boros üvegekben tiszta vizet is találtak; a raktárnok lefejtette, kiitta és ügyesen visszatette a palackra a staniol lemezt. Általában a bor lefejtését és lehuzását sehol sem szabad a raktárnokra bízni, mert bor eladásból van a szövetkezetnek nagy jövedelme, de ha a raktárnokra bizzák, sok vizet elad jó pénzért vagy pedig maga sok bort megiszik és vízzel pótolja, mint megteszi sok raktárnok, míg a nyitására rájönnek.

A raktárnokot készpénzzel fizetni szerintem nem helyes. Sokkal jobb volna, ha érdekközösséget lehetne teremteni a szövetkezet felvirágzása és az ő jövedelme között vagyis, ha a raktárnokot *perczent szerint fizetnék* a szövetkezet jövedelméből. Ebben a perczentben természetesen nem szerepelhetne a kihitelezett összeg, mert hiszen levegőben lógó pénznek ilyen a perczentje is. Ellenkezőleg, némileg felelőssé kellene tenni őt is a kihitelezésért, de meg a felügyelő bizottságot is, mely utóbbinak hónapról-hónapra felül keil vizsgálni a hitelezőket s a történt befizetéseket. Általán csak megbízható egyéneknek szabad hitelezni és csakis egy hónapig; kétes existenciák hitele a szövetkezeti részvény összegét meg nem haladhatja, ha csak azt nem akarják, hogy az egyet tönkre menjen. Mert akad olyan, ki egy 10 frtos részvényre 40—50 frt behajthatlan kontót csinál és tudatosan becsapja az együletet.

A szövetkezetek felvirágzása elválaszthatatlan az áruk olcsó és jó beszerzésétől. Olcsó és jó beszerzés pedig nagy kihitelezés mellett el sem képzelhető, mert hitelben rendelt áru drága ám, tehát drágán is adható. Az áruk jószágának és minőségének megítélése pedig szakértelmet igényel, mely rendszeren hiányzik azokban a *bukott kereskedőkben*, kikből kitelnek a szövetkezetek raktárnokai. Általában az ilyen bukott kereskedőkre jó lesz minél szorosabban felügyelni, mert ki magának rossz gazda volt, másnak is csak ilyen lesz. *Az áruk beszerzését, a fakturák számbavételét, a megrendelést és a vásárlási hitelt kifejezését sohasem szabad raktárnokokra bízni.* Végezze ezt állandóan a pénztárnok, ki hetenként legkevesebb háromszor a pénzt beszedi és rendelési helyére küldi.

Az áruk megrendelését egyetlen emberre, ugynevezett *ügykezelőre*, vagyis a felügyelő bizottság egyik kijelölt tagjára bízni semmi esetre sem szabad. Eleninte nagyon csodálkoztam, hogy a felügyelő bizottság két három élelmes tagja miért törí magát anyira az állásért, s miért néz görbe szemmel egymásra, de később ezt is megtudtam. *A jó urak a megrendelt árukért az utazó vigéceztől közvetítési perczenteket kaptak.* Természetesen, annál nagyobb, minél nagyobb áron sózták az egylet nyakába az értéktelen árut, az pedig egyedül tőlük függött. Az egylet iratai között kutatva, kaptam a Fűchsl testvérek nagyváradi borkereskedő cégtől ilyen tartalmu levelet: „N. N. ügyvezető urnak M-on. Van szerencsénk tudatni, hogy a kívánt *nyolcz féle* borból, fajonkint *4—4 liter izelbt (!)* becses czímére a mai napon utnak indítottunk.“ Ugy-e pompás dolog, négy literenként izelgetni a bort? S kinek szőlője nincs, nem is kellemetlen. De hogy az efféle manipulációk az egylet rovására mentek, az egészen világos.

Az áruk kiválasztását és a megrendelés elhatározását a raktárnok bevonásával végezze *egy arra kirendelt bizottság*, így elejét lehet venni az apró sápolásoknak. A központi hitelszövetkezet, a „Hangya“ pedig fordítson gondot arra, hogy a vidéki szövetkezetek felügyelő bizottságát a kellő ellenőrzésre és az áruk minőségének felismerésére, megbecslésére betanítsa. E végből legjobb volna egy e célra készített irott füzetet kiadni s ebben kellene utasítást adni a rendszeren tájékozatlan felügyelő bizottságnak az áruk beszerzésére és ellenőrzésére. Mert hogy a „Hangya“ ellenőrizze évenként kétszer kiküldött megbizottjával a vidéki fiókokat, az egyenesen nevetséges. Mig ezek valahol megjelennek, helyrehozhatatlan kár történik, azon aztán nem segít a kár konstatalása.

Ismételjük, a szövetkezetek felvirágzása egészen az ellenőrzésen fordul meg, s hol ezt foganatosítani nem tudják, legjobb ha bele sem kezdenek a biztos bukásra vezető vállalatba.

Műtárlat.

Napok óta csinos plakátok hirdetik utcáinkon, hogy október 1-én nyílik meg a megyeháza nagytermében az orsz. képző művészeti társulat által rendezett műtárlat, a mely városunk közönségének három héten át fog műélvezetet nyújtani. Ezt a műkiállítást méltán nevezhetjük művészeti eseménynek, mivel az a körülbelől 130 műtárgy, mely itt a közönség elé kerül, csaknem kivétel nélkül már kiállotta az orsz. képző művészeti társulat műtárlati zsürijének bírálatait, mielőtt a társulat kiállításába bekerült; de van köztük vagy husz olyan is, a mely a külföldi nagyobb műtárlatokon is ki volt állítva.

Ez a második érdemleges műkiállítás, melyet a közművelődési egyesület rendezett Miskolczon azért, hogy közönségünket föl-rázva közönyösségéből, figyelmessé tegye a

közműveltség egy új, hatalmas forrására, a szépérvék, a műizlés fejlesztésére, a mely a művelt nemzetek társadalmában — mint a közizlést, közfelfogást javító, nemesítő, átalakító tényező, már régóta elsőrendű szerepet játszik.

Évekkel ezelőtt ugyanazon teremben rendezte városunkban a *Nemzeti Szalon* az első műtárlatot, a melynek megnyitására a *Szalon* akkori elnöke, Hock János jött el kö-zénk, hogy lelkes és lelkesítő szózatával kiváltsa közönségünk lelkéből a szépérvék csiráit; hogy hatásos szónoki előadásával életre hívja a műizlés szunnyadó képességeit. És habár az ő hatalmas szózatahoz képest az akkori műkiállítás nem multa is felül a közönség felcsigázott kíváncsiságát, de mégis kellemes emléket hagyott nálunk, mivel a közoktatási kormány és egy pár nemeslelkű műbarát támogatásával akkor tettük meg az első lépést a mi kisded kép-gyűjteményünk megalapítására.

Most imé megnyílik amaz elsőnél terjedelemben is nagyobb, meglepőbb, — értékben sokkal hatalmasabb második műtárlat, melyen a régi, új és legújabb festészeti irányok, valamiut jelenkori képzőművészeink színe-java nagyrészt képviselve vannak. — Ezen a kiállításon, a melyben a monumentális festészet nagy vásznai az intím színezésű apróságokkal, az életkepek erőteljes alakjai a tájkepek megkapó hangulatával versenyeznek, mindenki meg fogja találni a lelkével összhangban levő műalkotást.

És én hiszem is, hogy városunk művelt közönsége minél nagyobb számban és minél többször el fog látogatni a művészetek e csarnokába, a hol alkalma leend a művészileg szépet megszeretni és azzal szívét-leiket megnevesíteni.

Kiss Lajos.

Olvasóinkhoz!

Az év utolsó negyede immár elérkezett. Mi újból ahhoz a független érzelmű és gondolkodású közönséghez fordulunk, mely bennünket tíz év óta pártfogásában részesít.

Lapunk a szabad szónak, a független eszméknek volt harczosa minden időben. A kiadott programmtól soha egy hajszálnyira el nem tért. S mint eddig, ugy ezután is azzal háláljuk meg olvasó közönségünk pártolását, hogy Miskolcz város független érzelmű polgárainak gondolkodását fogjuk tolmácsolni. Sikra szállunk az igazságért, a közérdekért bárkivel szemben is.

A „Szabadság“ mint politikai lap Magyarország függetlenségéért s a szabadelvű eszmékért küzd. Behatóan foglalkozik a megyei, városi ügyekkel s társadalmi kérdésekkel. Erélyes ellentállást fejt ki minden olyan törekvés ellen, mely a nép újabb megterhelésére irányulna.

Az adóízető nép bajaival, azok elhárításával mindinkább fokozódó mértékben fogunk foglalkozni. Olyan intézkedéseket követelünk, melyek a nép szellemi és anyagi előhaladását előmozdítja.

Hogy ezeket elérhessük, a közönség fokozott támogatását kérjük.

Az előízetési árak lapunk homlokán olvashatók.

Tisztelettel

A. »Szabadság«

szerkesztősége és kiadóhivatala.

Felhívás.

A Borsodvármegyei 1848—49-iki honvédek egylete az Aradon 1849. évi október 6-án kivégezett 13 vértanu emlékére kegyeletes gyászünnepélyt rendez.

A gyászünnepély a szabadságharcz martírjai halálának évforduló napján, folyó 1902. évi október 6-án a református új templomban reggeli 9 órakor alkalmi imával, a minorita zárdai templomban pedig 10 órakor gyászmisével fog megtartatni, a miskolczi daláregylet közreműködésével.

Hisszük és reméljük, hogy minden igaz magyar honfi és honleány — kinek kebelében a hazaszeretet lángja lobog, s kinek szívében a szabadságharcz martír halált szenvedett nagy hőseinek emléke iránti kegyelet él, részt veend ezen a gyászünnepélyben.

Kelt Miskolcson, a Borsodvármegyei 1848—49-iki honvédegylet 1902. évi szeptember 14-én tartott közgyűléséből.

Sassy István, Szobránczi Samu,
honvédegyleti elnök. honvédegyleti jegyző.

UJDONSÁGOK.

Zola Emil meghalt!

1840—1902.

A világ legelső írója: Zola Emil hétfőn virradóra meghalt. Váratlanul, titokban érte utól a halál.

Meghalt! De neve örökre megmarad az emberek emlékezetében. A világirodalomban nincs több olyan név, mely olyan világosan hangzik és annyi erővel vésődik be az emlékezetbe, mint a Zoláé.

Ki ne olvasott volna regényt Zolától? ... Mintha egy trombita szólana: Zola! Egy hívó szó! Harci kiáltás!

Mintha harcra serkentő jeladást hallanánk, a győzelem lelkesítő harsonáját.

De volt-e valaki az írók közül, a ki annyi tüzzel küzdött volna az eszméiért, mint Zola? A ki bátrabban megtámadta volna mindazt, a mit hamisnak, igazságtalannak talált? Es ki győzte le diadalmasabban az olvasók közönyösségét, mint ő? A küzdelem nagy és hosszú volt, de diadalmaskodott.

Az igazság rettenthetetlen bajnoka, a nagy költő nincs többé! De szelleme, művei örök időkre hirdetni fogják nevét és emlékezetét!

— **Huszonöt éves jubileum.** Dr. Kovács Gábor, ev. ref. főgimnáziumi igazgató tanári jubileumáról szóló közleményükre vonatkozólag lapunk szerkesztőjéhez a következő sorokat írta:

Tek. Ruttkay Menyhért urnak,
a »Szabadság« szerkesztőjének

Miskolcz.

Kedves barátom!

A »Szabadság« szept. 27-iki 78 számában meglepetéssel olvastam azon hirt,

hogy engem a közel jövőben valamiféle jubileumi ünnep fenyeget s már előkészületekről is beszélnek. Minthogy ezekről nekem legkisebb tudomásom sincs, mert ha volna, most e nyilatkozatra nem lenne szükségem; megiehet, hogy e hír nem is felel meg a valóságnak, de mivel lapodban nyilvánosan megjelent, igen kérlek, hogy fogadd el feleletemet is nyilvánosan arra, a mely kötelességemmé teszi kijelentésem, hogy én ünnepeltetésre soha nem vágytam, ahhoz jogot semmi czímen nem tartok és bármennyire lekötözöl és megtisztelő rám nézve kartársaim és tanítványaim becsülése, melyet megérdemelni minden időben kiváló kötelességemnek tekintek: semminemü ünnep. rendezését nem óhajtom, arra nem vágyakozom, elveimmel ellenkezőnek tartom, így semminő alakban nem is kérem.

Miskolcz, 1902. szeptember 28.

Tiszteelő barátod:

Dr. Kovács Gábor,
ref. főgimn. igazgató.

Erre a levélre csak annyit válaszolunk, hogy értesülésünket a leghitelesebb s legközvetlenebb forrásból merítettük. Az előkészületek annyira haladtak, hogy a dolgot titokban tartani tovább nem lehetett. Kipattant volna az akár innen, akár onnan. A mai jubileum láz a mi elveinkkel is ellenkezik; de a mostani esetben, a midőn az igazi érdem előtt készülnek letenni az elismerés koszoruját, mi is lelkünk tiszta örömezzetével állunk az ünneplők sorába. Az igaz szeretet, tisztelet és ragaszkodás őszinte megnyilatkozása elől kitérni nem lehet.

A szerkesztő.

— **Előleptetés.** Dr. Görgy Sándor miskolczi kir. törvényszéki bírót Ó felsége a király ítélőtáblai bírónak léptette elő, s a kassai kir. ítélőtáblához áthelyeztetett. A megérdemelt előleptetéshez tiszta szívéből gratulálunk!

— **Negyven éves házassági jubileum.** Kenyeressy György, városunk derék polgára a a napokban ünnepelte nejevel szül. Czeper Juliánával házasságának negyvenedik évfordulóját. Az ünnepségen kiterjedt családjának tagjai, azok között fia Kenyeressy Károly geleji ev. ref. lelkész, veje Bódogh Tamás emődi ev. ref. lelkész és számos jó barát volt jelen, s fejezték ki a jubiléum pár előtt szerencse kívánataikat. Az elmondott jó kívánatokhoz mi is csatlakozunk, s szívéből kívánjuk, hogy a derék házaspár jó egészségben és boldog megelégedésben nagyon sokáig éljen!

— **Letelt az esztendő.** Egy éves önkénteseink ime végére jutottak a katonáskodás nehéz és küzdelmes esztendejének. A mai napon immár elbocsátják őket. Mielőtt azonban az uniformist levetették, a mult hét folyamán kemény és meleg napokat állottak ki. A mult hét folyamán ment végbe ugyanis a tisztvizsga, melynek eredményét szombaton hirdették ki, melynek alapján a sikerrel vizsgázott önkéntesek hadapród őrmesteri rangjelzéssel és hosszú karddal sétálhatnak végig a korzón.

— **Halálozás.** Egy előkelő nagy családot döntött gyászba szombaton délután a halál; özv. Szathmáry Király Józsefné született Négyesi Szepessy Piroska élete 74 évében hosszas betegség után elhunyt. Temetése hétfőn délután 4 órakor volt, a melyen nagyszámu közönség jelent meg, s kísérte a koporsót az Avasi temetőben levő családi sírboltba.

— **A borsod-miskolczi közművelődési egylet** irodalmi szakosztálya hétfőn délután 4 órakor tartotta a városháza tanácstermében a szakülését, Porcs János elnökle alatt. Az elnök legelsőbbben a szakosztály időközben elhunyt négy választmányi tagját parentálta el meleg szavakkal, a mely emlék beszéd után a tagok elhatározták, hogy

az elhunyt választmányi tagok emlékét jegyzőkönyvileg örökítik meg. Elhatározta továbbá a gyűlés, hogy a kultur-egylet október havában kezdődő felolvasásain a tudományos irányu előadásokon kívül a szorosán vett szépirodalmi felolvasásokat is egyenlő arányban fogja kultiválni, s ennek sikere érdekében nemcsak szívesen fogja látni az arra hivatott embereket, de ősmertebb helybeli íróinkat az elnökség fogja fölkeríteni arra, hogy a közművelődési egylet felolvasásain részt vegyenek. Végül kimondta az ülés, hogy pártfogásába veszi a névmagyarosítás ügyét, a melynek sikere érdekében propagandát fog indítani.

— **Uj ügyvéd.** Dr. Ungár Jenő ügyvéd irodáját Városháztér 19. sz. a. megnyitotta.

— **Diákok tanulmányutja.** A miskolczi ev. ref. főgimnázium tanári kara egy kiváló fontosságú utitást óhajt a közel jövőben életbeléptetni; ugyanis elhatározta, hogy az intézet növendékeivel évenként egy-egy tanulmányutat fog rendezni az ország nevezetesebb helyeire, sőt esetleg a külföldre is. Az első tanulmányutat a tanári kar a folyó tanév husvéti szünidején akarja rendezni, a mikor is Budapestre, Fiume és Triesztbe, s esetleg Velenczébe tennének a diákokkal egy kirándulást. Hogy milyen nagy jelentőségű és életrevaló gondolat a tanulmányút eszméje, azt bővebben fölösleges magyarázni s mi szívből fogunk örülni, ha a kirándulás tényleg meg is fog történni.

— **A görög katolikus hitközség közgyűlése.** A miskolczi görög katolikusok vasárnap délelőtt 9 és fél órakor tartották a Vörösmarty-utcai iskolában közgyűlésüket. A gyűlést a mindszenti kath. templomban hálaadó istentisztelet előzte meg. A közgyűlésen Szaffka Pál világi és az eperjesi püspök által kinevezett Mocsár Endre homrogdi esperes-lelkész egyházi elnökök elnököltek. A gyűlésre megjelent tagok legelőbb az egyházkerület fejéhez, Vályi eperjesi püspökhöz küldtek üdvözlő táviratot, a mely táviratra a püspök válasza még a gyűlés folyamán megérkezett. Elnök aztán bemutatatta a hitközségnek már jóváhagyott alapszabályait és indítványozta, hogy az egyházközség tagjai ugyanolyan egyházi adót vállaljanak magukra, mint a róm. kath. hívek fizetnek egyházuk részére. Közgyűlés úgy ezt, mint azon indítványt is elfogadta, hogy kéressék föl az eperjesi püspök, hogy rendeljen ideiglenesen a görömbölyi plebániához egy segédlelkészt, ki Miskolcson ünnep és vasárnapokon istentiszteletet tartasson mindaddig, a míg az itteni egyházközség külön lelkészt nem kap. Egy egyháztanácsos megválasztása s még két kisebb tárgy elintézése után a közgyűlés véget ért.

— **A tanítók „Otthon“-ának közgyűlése.** A miskolczi elemi iskolai tanítók Otthona és segélyegylete f. hó 4-én szombat délután 2 órakor az ev. református fiúiskola IV. osztályában Csiki Béla elnökle alatt rendes közgyűlést tartja.

— **Halálozás.** Soltész János városi képviselő, a miskolczi iparososztály egyik legkiválóbb tagja, szombaton éjjel jobblétre szenderült. Temetése hétfőn délután 3 órakor folyt le igen nagy közönség jelenlétében. Nyugodjék békében!

— **Horgászás a tilosban.** Hogy a halakra való horgászat a világ legártatlanabb mulatsága, — azt mindenki tudja; és hogy horgászni tilos területen is, tilos dolgokra is lehet, azt is tapasztalásból tudjuk. Horgásznak a vén kisasszonyok egy férjre, horgásznak az urak pénzes menyasszonyra, horgásznak a sipisták a balekra; de legujabban iskolát kezdett egy tolvaj arra, hogy valódi horoggal lopjon a vasráccsal ellátott nyitott ablakon keresztül néminemü holmikát. Singer Sámuel debreczeni-utcai házából legalább ilyen horoggal lopott ki egy találékony eszű tolvaj egy csomo fehérneműt a mult napokban, s a háziak csak

gy jöttek rá a lopásra, hogy az ostornyélre erősített horgot ott találták a szobába, az asztalterítőbe beleakadva. Bizonyosan az asztalon fekvő zseborát akarta vele a tolvaj kiemelni, de a horgos beleakadt a terítőbe, mire a leleményes horgász ott is hagyta. A károsult tulajdonos jelentést tett az esetről a rendőrségnek s a rendőrség érthető kíváncsisággal horgászik most a horgos ostornyél volt tulajdonosára.

— **Öngyilkosság.** *Széchenyi* László 24 éves molnár legény, hétfőn Onodon szíven lőtte magát. Tettének oka a boldogtalan szerelem volt, s az öngyilkosságot is a szeretője szüleinél követte el. Az életveszélyesen megsebesült legényt az Erzsébet kórházba szállították be ápolás véget.

— **A Pesti Hirlap naptára** az eddiginél diszesebb kiállításban, jobb képekkel és a legváltozatosabb tartalommal jelenik meg decemberben, mint a Pesti Hirlap előfizetőinek karácsonyi ajándéka. Amit azért ajánljuk tisztelt olvasóink figyelmébe, mert az új előfizetők csak úgy kaphatják meg a Pesti Hirlap ajándéknaptárát, ha már októbertől kezdve előfizetnek. A naptár pedig azért becsesebb minden egyéb könyvajándéknál, mert egész éven át hasznát lehet venni; szépirodalmi része nagy irodalmi becseséget fog tartalmazni. Van a Pesti Hirlapnak egyéb kedvezménye is előfizetői részére s ez a *Divat Szalon* című szép kiállítása, praktikus szerkesztett divatközlöny, melyet a Pesti Hirlap előfizetői negyedévi 2 korona csekély díjért rendelhetnek meg. A Pesti Hirlap ma a legfüggetlenebb, és legszókimondóbb újság, mely nem áll egyetlen párt szolgálatában sem, mint a többi napilapok. Ugy politikai, mint szépirodalmi munkatársai a legkiválóbb publicistái és irodalmi erők, kiknek sorából legylen elég kiemelnünk a következőket: Mikszáth Kálmán, Tóth Béla, Kozma Andor, Bede Jób, Kóbor Tamás, dr. Vázsonyi

Vilmos, dr. Matlekovits Sándor, Busbach Péter, Murai Károly, gróf Vay Sándor, Tömérkény István, Homok (Cserzy Mihály), b. Jósika Kálmán, Kézdi Kovács László, Ego, Lux Terka, Szentmiklóssy Gyula, Szabóné Nogáll Janka, Abonyi Árpád, Zempléni Árpád stb. Bár a Pesti Hirlap napokint a legnagyobb terjedelemben jelenik meg (minden nap 20—24. vasárnapokon és ünnepeken 36—40 oldal) előfizetési ára mégis csak 7 korona negyedévre s a *Divat Szalon*nal együtt 9 kor., mely a kiadóhivatalhoz (Budapest. V., Váci körút 78.) küldendő.

Dunky fivérek

cs. és kir. udvari fényképészeknél

MISKOLCZ, Városház-tér 20. sz.

művészi kivitelű

fényképek és foto-emailok

készülnek. Mükedvelők részére friss vegyszerek és száraz lemezek kaphatók.

— Legujabb női ruhakelméket és más divatáru cikkeket legczélszerűbb **Braunfeld** Sándor áruházában beszerezni, a menyenyiben ez az egyedüli üzlet, hol a legszorosabb szabott ár minden egyes cikkben láthatóvá van téve és a túlfizetés ki van zárva.

— **Önkéntesi egyenruhákat** és felszereléseket elegáns kiállításban szállit **Kokály Tamás és Fia.** — Lapunk mai számában megjelent hirdetésére felhívjuk az érdekeltek figyelmét.

Férfiaknak ingyen!!

olyan új találmányu orvosságot, mely az elvesztett erőt újra meghozza. Próbacsomagot és egy száz oldalos könyvet postán, jól becsomagolva, ingyen kapják mindazok, akik érte irnak. Ez a legbámu

latra méltóbb csodaorvosság, mely megmentett ezeket, akik fiatalkori kihágások folytán nemi bajokban, szifiliszben, valamint elvesztette a férfierőben szenvednek. Ez okból elhatározta az intézet, hogy egy ingyen csomag orvosságot magyarázó könyvvel együtt mindenkinek ingyen küld. Ezzel a házi orvossággal a baj otthon gyógyítható s mindazok, akik a fiatalkori kihágásokból származó nemi bajokban szenvednek, otthon gyógyíthatják magukat. Ez a gyógyszer közvetlen azokra a szervekre hat, ahol a megerősödés szükséges, csodálatos eredménnyel gyógyítja az évek óta tartó betegségeket. Öreg, fiatal egyaránt irhat a *State Medical Institute*-nek az alatt jelzett címre, a honnan a csomagot rögtön elküldik. Az intézet leginkább azokat akarja megmenteni, akik kezelés céljából az otthonukat nem hagyhatják el. A próbacsomag megmutatja, hogy mily könnyen gyógyíthatók ebből a rettenetes bajból otthon. Az intézet kivételt nem tesz. Mindenki irhat érte bárholon magyarul, mire titoktartás mellett, postafordultával egy ingyen csomag orvosságot kap magyarázó könyvvel együtt. Irjon még ma. A csomag oly szépen be van csomagolva, hogy tartalmát senki sem fogja megtudni. A levelet így kell címezni: *State Medical Institute, 71 Elektrom Building, Fort Wayne, Ind. Amerika.* A levelek mindig bérmentesítendőek.

9637.

1902. tkv.

Árverési hirdetményi kivonat.

A miskolczi kir. törvényszék mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Gellér Mihály és neje végrehajthatónak özv. Fildk Józsefné és társai végrehajtást szenvedettek elleni 320 kor. követelés és jár. iránti ügyében az árverést a miskolczi kir. törvényszék területén levő: I. a diósgyőri 489. sz. tkvben A + 1. r. 525. hrsz. 139. np. sz. ház, udvar és kertre 1088 kor. II. a diósgyőri 1289. sz. tkvben A, + 1. r. 2749. hrsz. alatti 1420 négyszögöl szőlőre a Fazekason, 534 kor.-ban ezennel megállapított kiállítási árban elrendelte, hogy a fenti megjelölt ingatlan az 1902. évi október hó 25. napjának déli előtti 9 órájkor Diósgyőr község házában megtartandó árverésen a kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becs. árának 100/0-át a kiküldött kezéhez letenni. Kelt Miskolcson, 1902. augusztus 8-án. A kir. tszék, mint tkvi hatóság.

Dr. Görgey, kir. tvszéki bíró.

Nagy alkalmi vásár

Óriási választék.

6 pár feygházban kötött férfi harisnya 85 kr.

Jó mosó Barchet, szép minták, méterje 18, 22, 30 kr.
Francia mosó Flanel, méterje 20 kr., nagy választékban, valamennyi kiválóan szép mintákban, legjobb minőségben, gyönyörű kivitel.
Duplaszéles angol gyapjukelme, méterje 45 kr.
120 cm. sz. divatszövetek, méterje 45, 62, 76 kr.
Duplasz. brünni női posztó, méterje 32 kr.
120 cm. sz. brünni gyapju női posztó, (Damentuch) méterje 60—90 kr.
02 cm. széles fekete gyapju kelme, méterje 56, 68, 85, 110 kr.
Damaszt (kamuka) asztalkészletek nagy választékban.

Angol kosztümkelmék, gyönyörű kivitelben mtrje 85, 120, 140 kr.

Vásznak (magyar gyártmány), 1 vég 30 rőf creas vászon 3.50 kr. 1 vég 30 rőfös magyar vászon 4.80.

Zsebkendő, 12 drb. 80 kr. " **battist,** 1.60 kr.

Futószőnyegek, nagyon szép kivitelben 65 cm. szélességben 25, 32, 40, 50 s feljebb. 90 cm. szélesség 52, 65, 75, 1.10.

Brüsszel, Tapesztrii és nyirott szőnyegek jó minőségben és szép mintákban.

Szobaszőnyegek, 2.80, 6.80, 9—25 frt és feljebb.

Csipkefüggönyök, 100 cméterszéles, méterenként 22, 28, 30, 38, 42, 50, 60, 65 kr. 120 cm. széles mtrként 70, 85, 1.20

Szövetfüggönyök, 1 ablakra 1.60, 2.—, 3.—, 3.50.

Saját készítményű paplanok, matraczok.

Női, férfi és gyermek-ruhaneműek gyári raktára. Francia pique, zefir, batiszt és selyem ingek nagy választékban.

Fekete és színes patent gyermek-harisnya. 20 krtól feljebb, szintartók.

Férfi vagy női meleg Jäger ingek drbja 62

Férfi vagy női meleg **Jäger nadrág** darabja 62 kr. Gyermek Jäger-öltönyök és trico-ruhácskák nagy választékban.

Ing-blousok, miderek, keytyúk, női és férfi nyak-kendők, harisnya, csipke, szalag, selyem disz-zsinór aplikáció és mindenféle szabókellékek legolcsóbb árakban kaphatók.

6 pár feygházban kötött férfi harisnya 85 kr.

Amerikai Áruház

Telefon 145. Városház-tér 28. Miskolc (Breuer-palota.) Telefon 145.

Vidéki rendelmények legnagyobb figyelemmel eszközöltetnek.

Állandóan

szállit nagyobb mennyiségben nagyon **száraz bükkfa tűzifát, vágott fát és mángorló-fát**, ugyszintén erős, röviden vágott **fűrész-hulladékok** butordeszkből, 10.000 kilonként a Homonnai állomástól **82** koronáért szerződés mellett,

a Sztakcsini birtokkezelőség.

A t. hölgyközönség figyelmébe!

Van szerencsém a t. hölgyközönségnek becses tudomására adni, hogy bécsi bevásárlásaimból visszaérkezvén, **Széchenyi-utca 38. sz. alatt** (Takarékpénztár épület), valódi párisi modelket, a legelső udvari szállítók: Pless, Oberwalder és Ledstetter cégektől beszereztem s teljesen ujjonnan berendezett

— női —

divatáru-üzletemben

a legfokozottabb igényeket is kielégítő, legújabb divatu **őszi és téli kalapok** dus választékban és jutányos árak mellett kaphatók.

A nagyérdemű hölgyközönség szives pártfogását kérve, vagyok

tisztelettel

Leopold Janka.

A t. hölgyközönség figyelmébe!

Van szerencsém a t. hölgyközönségnek becses tudomására adni, hogy bécsi bevásárlási utamból visszaérkezvén, mellyel fogva közvetlen a **színház mellett levő, ujjonnan berendezett**

női divatáru-üzletemben

a legfokozottabb igényeket is kielégítő, a legújabb divatu **őszi és téli kalapok** dus választékban már me tekinthetők s lehetőleg jutányos árak mellett kaphatók.

A nagyérdemű hölgyközönség szives pártfogását kérve vagyok

tisztelettel

Kenyeressy Boriska.

12180. sz.
tk. 1902.

Árverési hirdetményi kivonat.

A miskolczi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a Miskolczi Takarékegyület végrehajtónak Gál Ferencz és neje Barta Eszter és kiskoru Gál Erzsébet és Miklós ellen 290 kor. követelés és jár. iránti ügyében az árverést a miskolczi kir. törvényszék területén levő: a miskolczi 7008. sz. tjkönyvben A + 1. r. 2879., 2890. hrsz. ház és házhelyre a Tizenháromváros-utca 9. sz. a. 1500 kor.-ban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte s hogy a fent megjelölt ingatlan az 1902. évi november hó 26-ik napjának délelőtti 9 órájkor ezen kir. törvényszék árverelő helyiségében megtartandó árverésen a kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át a kiküldött kezéhez letenni.

Kelt Miskolczon, 1902. szeptember hó 10-én.

A kir. tvszék, mint tkvi hatóság.

Hudák, kir. t vszéki bíró

KÖSZÉN!

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy a **salgó-tarjani köszénbánya r. t. I-ső rendű**

Szenének

a miskolczi piacon leendő **nagybani elárusítási jogát** magának megszereztem s abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy tisztelt vevőimet **jó szénnel** elláthatom.

S.-tarjani legjobb min. I. oszt. darabos szén 102 mm., göm. p. u. 200 K.
" " " " " koczka " 102 " " " " 180 K.
" " " " " durva darabos szén 102 mm., gömőri pályaudvar 150 K.

A szén házhoz szállítási és berakási díja waggonként **16 kor.** Főigyekezetem oda fog irányulni, hogy gyors és pontos kiszolgálat által b. megrendelőim bizalmát kiérdemeljem.

Megrendelések elfogadhatnak **Deutsch Izraelnél Buzatér 5. szám** és a **gömőri pályaudvarnál** levő raktári irodában.

Tisztelettel

DEUTSCH IZRAEL.

Csak azon készítményeim valódiak, melyek védjeggyel vannak ellátva.

RÁCZ JENŐ gyógyszerésznél

MISKOLCZON,

„AZ ARANY SZARVASHOZ“ czimzett gyógyszerertárában

kaphatók 15 év óta közkedveltségnek örvendő alant elősorolt saját készítményei:

- Iris virágerezkenőcs.** Számos hölgy áldja jó hatását — szeplő és májfolt ellen, arc- és kézbőrnek selyempuhaságot ad, teljesen ártalmatlan szer, az arcot a redőktől késő korig megóvjja, egy tégely 1 kor. Hozzá **Iris balsam szappan**, 1 db. ára 70 fill. Hozzá **Vénus arczpor**, fehér, rózsá és erém színekben, 1 kis doboz 90 fill., nagy 1 kor. 60 fill.
- Pyrethro Salicyl szájjessentia** néhány esettel egyszeri szájjöblítő vizbe, kellemes szájjízű kölesönöz, a fogak romlását gátolja és a fogínyt erősíti, — 1 kis üveg 70 fillér. — 1 nagy üveg ára 1 korona 20 fillér. Hozzá (Pyrethro) növény fogpor, mely a fogakat desinfiálja és fehérre takarítja. — Oly esetekben, hol ezen szájjszereimet nem használták és fogfájás van, ajánlatik a kitűnő jó hatású (Pyrethro) sveiczi fogosepp. 1 üveg ára 50 fillér.
- Hajerősítő (balsam) essentia.** Dr. Hebra híres bécsi egyetemi tanár előírása szerint készítve, a hajhullást és fejbőrropasodást meggátolja, valamint egyéb fejbőrbetegségtől megóv és kellemes illatánál fogva szivesen alkalmaztatik. 1 üveg ára 1 korona 20 fillér.
- RácZ Jenő keleti „Balsam bajuszpedróje“** soha meg nem meg nem avasodó, zsírintes balsamokból készítve, igen kellemes illatu, minden bajuszszinhez alkalmazható. 1 kis doboz ára 30 fillér. 1 nagy doboz 50 fillér.
- Cannabin** (tyukszembalsam), biztos hatású és legkényelmesebben alkalmazható szer a tyukszemek és bőrkeményedések és sömörök kiirtására. 1 üveg ára 70 fillér.

Forgalomban van és közmegelégedéssel használják a

- Lábizzadás ellen** Salicyl Dermassant port. 1 doboz ára 1 korona.
- Szőrvesztőnek** Depilatoriumot. 1 üveg 1 korona.
- Rüh (rühátka ellen)** Naphtol kenőcs. 1 kis tégely 1 korona, — nagy 3 korona.
- Köszvény ellen** I—II. számú Tengeri köszvény olaj, 1 üveg ára 1 K.

- Migrain, főfájás, nátha ellen** bedörzsölő és szagoló szer, Jasmin aether 1 üveg 80 fillér.
- Fagyás ellen** Északi dr. Kepes fagykenőcs. 1 tégely 1 korona.
- Hajfestésre** Orientin, 2 üveg 3 korona. Világosabb színre 1 üveg 2 korona.

Ugy az elősorolt, mint egyéb készítményeimhez utasítás mellékelve van; kívánatra részletes árjegyzék utasításokkal megküldetik **Csak azon készítmények valódiak, melyek fenti védjeggyel vannak ellátva.** A drága külföldi hasonszereket, ugy mennyiségileg, mint minőségileg és olcsóságukkal föltulmulják; ugy, hogy általános házi szerek gyánánt legjobban alkalmazhatók.

Főraktár: Budapest **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszerertára, Király-utca 12. szám.

Rendelési czim: **RácZ Jenő** gyógyszerész Miskolczon.

Kiseb rendeléseknel pénz előre beküldéssel jutányosabban jön.

Ujjonnan tessenek óvakodni.

XXXXXXXX Lombfűrész fa és minták. XXXXXXXX

Jelentés!

A már beállott vadász-idényre ajánlom dusan felszerelt raktáramat jól belőtt vadász-fegyverek, töltények, vadász-cikkék és lőszerkekből.

A közelgő szüret-idényre

nagy választék különféle tűzijátékokban ugyanis: magasan szálló csillagszóró rőppentyűk, álló és forgó napok, római gyertyák, kézi durranók, bombák, mozsár-ágyuk magnésium és bengál fáklyák, fegyver-rőppentyűk stb. Angol spárga táposó zsákok, borsajtó-gépek.

Téli idényre

ajánlom eperjesi eserép-kályha bizományi raktáramat, továbbá friedlandi öntöttvas, valamint zománcozott köpeny-kályháimat.

Fűtő-készétre megrendelések elfogadtatnak. Levéllégi megrendelések postafordultával eszközöltetnek.

Tisztelettel

Merkl Gyula vas- és fegyverkereskedése Miskolcz.

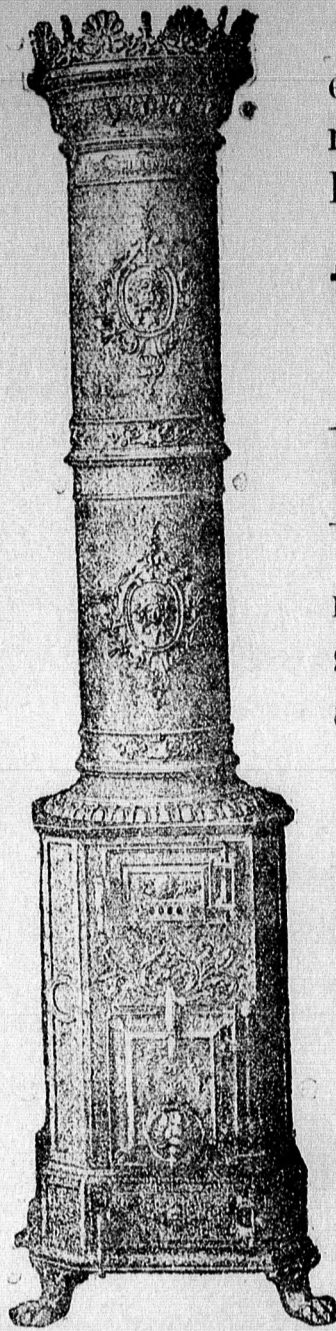
XXXXXXXX Villanycsengők és alkatrészek. XXXXXXXX

Fogorvos!

Dr. Kohn Nándor az összes gyógytudományok tudora, specialista száj- és fogbeteg részére **Budapestről**, Kerepesi-ut 72.

Miskolczon f. hó 27-től (szombaton) **Seper-szálloda** I. emelet, 6. ajtó sz. 2—3 héten keresztül működni fog.

Rendel egész napon át, vásár- és ünnepnapokon is.

Van szerencsém a t. építész és építető urak szives figyelmét felhívni üzletemben kapható nagy választéku, valódi

friedlandi öntöttvas

és zománcozott tűzálló betétes

kályhákra,

melyeknek gondos felállítása saját felügyeletem alatt történik, azok jószágáért szavatosságot vállalok.

Ajánlom továbbá dusan felszerelt vas-raktáramat, különösen épület-vasalásaimat legolcsóbb árak mellett.

Kiváló tisztelettel

PIGAY IMRE

vaskereskedő

Miskolczon, a Forgóhid mellett.

Hirdetések jutányos áron felvételnek

Egyéves önkéntesi egyenruhák

legelegánsabb szabással, legjobb minőségben, jutányos árban, részletfizetés mellett is saját műhelyünkben egyedül nálunk készítettnek el.

Helyben szolgálatban levők részére a nálunk felszerelt egyenruházatok javításait díjtalanul eszközöljük.

Kivánatra árjegyzéket bérmentve és ingyen.

KOKÁLY TAMÁS ÉS FIA tisztii egyenruházati intézet Miskolcz, Széchenyi-u. 60.

Telefon 33.

Van szerencsém a n. érd. közönség szives tudomására hozni, hogy a közelgő köszénfűtés idejére most is a közkedvelt és takarékosnak bizonyult

Czenteri, Királdi, Alfréd-bányai és a porosz szénvel vetekedő »Tatai Briket«

KÖSZÉN

állandóan nagy készletben van, ugyszintén egész kocsirakományok, melyet igen előnyös árban és pontosan szállítok. Mivel több éveken át a n. érd. közönségnek mindig a pontos időre házhoz szállítottam, ugy ez idén még nagyobb pontosságot fogok felmutatni, mert vállalatomat nagyobb erőre rendeztem be.

Szives pártfogást kér

FODOR MANÓ

az Általános Köszénbánya nagy raktárosa (Gömöri pályaudvar).

Árak: Czenteri, királdi köszén ... .. 1 korona 30 fill.
Alfréd-bányai " " " " " 90 "
M/m.-kénti házhoz szállítás " " " " " 16 "

Elsőrendű, új gönczi

BOROS HORDÓK

kaphatók

Stamberger Bernátnál

Széchenyi-utca 98. szám.